

بسمه تعالی

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سیرجان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
واحد برنامه ریزی درسی

طرح دوره دروس نظری و عملی

مشخصات درس:

۳۶	تعداد دانشجو	پرستاری	گروه آموزشی
۱/۵	تعداد واحد	پرستاری سلامت جامعه	عنوان درس
۱۴۰۲/۰۳/۲۴ الی ۱۴۰۱/۱۱/۱۶	تاریخ شروع و پایان دوره	کارشناسی	مقطع تحصیلی
شنبه: (۸:۰۰ تا ۱۰:۰۰)	روز و ساعت جلسات	دوم ۱۴۰۱	نیمسال تحصیلی
-	دروس پیش نیاز	دکتر زینب نادری	مدرس / مدرسین درس
دانشکده پرستاری کلاس ۳۰۳	محل برگزاری	دکتر زینب نادری	مسئول درس (دروس اشتراکی)
ترکیبی	روش برگزاری (حضوری/مجازی/ترکیبی)	نظری	نوع واحد (نظری/عملی)

شرح کلی درس:

توصیفی کوتاه و مختصر از درس را در یک یا دو پاراگراف بنویسید.

دانشجویان در طی این واحد درسی با مفاهیم سلامت، طیف سلامت و بیماری، نقش ها و فعالیت های پرستار سلامت جامعه در تیم سلامت آشنا شده و با کسب آگاهی های لازم در زمینه توسعه سلامت، عوامل مؤثر بر سلامت، مفهوم پیشگیری، فرایند آموزش بهداشت، بهداشت مدارس، مراقبت های اولیه بهداشتی و نظام های ارائه خدمات بهداشتی درمانی، نظریه ها و الگوهای حفظ و ارتقاء سلامت، اقتصاد سلامت، پویایی گروه ها، اصول نیازسنجی بهداشتی جامعه، ایمن سازی و حفظ و ارتقاء سلامت کودک؛ در خصوص بررسی و شناخت و تشخیص مشکلات بهداشتی جامعه و برنامه ریزی جهت حل آنها بر اساس فرایند پرستاری آمادگی لازم را کسب خواهند نمود.

هدف/اهداف کلی درس:

با مراجعه به کوریکولوم رشته، هدف/اهداف کلی درس را بنویسید.
انتقال دانش و اطلاعات لازم در زمینه سلامت جامعه و مبانی آن به دانشجو تا با به کارگیری اصول خدمات بهداشتی اولیه بتواند در قالب فرآیند پرستاری و مبتنی بر شواهد تدابیر مناسب جهت حل مشکلات سلامت جامعه را ارائه نماید.

روش تدریس:

مشخص کنید از چه روش تدریسی در آموزش استفاده می‌نمایید. روش تدریس را بر اساس موضوع، زمان کلاس، منابع و امکانات و نحوه مشارکت فراگیران انتخاب کنید و در صورت امکان مشارکت فراگیران و شرکت آنان در بحث‌های کلاسی را در اولویت قرار دهید.

☐	روش تدریس مبتنی بر حل مسئله	☒	روش تدریس سخنرانی
☐	روش تدریس ایفای نقش	☒	روش تدریس بحث گروهی
☐	روش تدریس مبتنی بر کار تیمی	☒	روش تدریس پرسش و پاسخ
☐	روش تدریس اکتشافی	☐	روش تدریس نمایشی
☐	روش تدریس در گروه‌های کوچک	☐	روش تدریس آزمایشگاهی

سایر موارد: ...

مواد و وسایل آموزشی:

به منظور تسهیل فرآیند یاددهی-یادگیری، در آموزش خود از چه وسایل آموزشی استفاده می کنید.

☒	جزوه	☒	پاورپوینت
☒	کتاب	☐	فیلم آموزشی
☒	وایت برد	☐	نرم افزار
☒	تصویر	☐	ماکت
☐	چارت	☐	لوازم واقعی
☒	فایل صوتی	☐	پوستر

سایر موارد: ...

تکالیف و مسئولیت‌های فراگیران:

مشخص کنید که فراگیران چه وظایف و مسئولیت‌هایی در طول ترم دارند.

- حضور منظم و به موقع در کلاس درس
- مطالعه قبلی در خصوص موضوعات مطرح شده در جلسات پیش و نیز موضوعات خواسته شده
- شرکت فعال در بحث‌ها و پاسخ به سؤالات

نحوه ارزیابی فراگیران:

- با توجه به اهداف اختصاصی درس، مشخص کنید که از چه روشی برای ارزیابی فراگیران استفاده می‌کنید.

☒	سئوالات چند گزینه ای	☒	سئوالات تشریحی کوتاه پاسخ
☒	سئوالات صحیح-غلط	☒	سئوالات تشریحی بلند پاسخ
☐	کار عملی	☐	سئوالات شفاهی
☐	چک لیست مشاهده عملکرد	☐	سئوالات جور کردنی
		☒	پرسش‌های کلاسی

سایر موارد: ...

- مشخص کنید که نمره نهایی دانشجو با توجه به چه فعالیت هایی تعیین می شود. همچنین میزان نمره و یا درصد مرتبط با هر فعالیت را نیز مشخص کنید.

ردیف	عناوین	نمره/درصد
۱	آزمون میان ترم	٪۴۰
۲	آزمون پایان ترم	٪۵۰
۳	حضور فعال و منظم در جلسات کلاس	٪۱۰

سیاست ها و قوانین:

قوانین کلاس خود را به صورت شفاف برای فراگیران شرح دهید.

- حداقل نمره قبولی ۱۰ می باشد.
- حداکثر تعداد غیبت های مجاز ۲ جلسه می باشد.
- حضور منظم و به موقع در کلاس و شرکت فعال در بحث ها و فعالیت های کلاسی
- عدم استفاده از تلفن همراه در کلاس
- رعایت آیین نامه اجرایی شامل «پوشش مناسب» و «اخلاق حرفه ای» مصوب شورای آموزشی دانشکده
- رعایت پروتکل های بهداشتی در زمان پاندمی کرونا (نظیر پوشیدن ماسک، حفظ فاصله فیزیکی با سایرین و...)

جدول زیر را بر اساس رئوس مطالبی که در هر جلسه آموزش می دهید کامل کنید.

توجه: در قسمت اهداف رفتاری، نوع هدف (حیطه شناختی، حیطه عاطفی و حیطه روانی - حرکتی) را مشخص کنید.

برنامه زمانبندی درس:

جلسه	عنوان جلسه	هدف کلی: هدف از یادگیری این مطلب آن است که دانشجو با ...	اهداف رفتاری: دانشجو در پایان باید بتواند...	مدرس / مدرسین
۱	مفهوم جامعه و تعاریف آن سلامت جامعه و اصول آن تاریخچه پرستاری سلامت جامعه پرستار سلامت جامعه نقش ها و فعالیت های پرستار سلامت جامعه	مفهوم جامعه، سلامت جامعه، تاریخچه و نقش های پرستار سلامت جامعه آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ مفهوم جامعه و تعاریف آن را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ بهداشت جامعه و اصول آن را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ نکات مهم تاریخچه سلامت جامعه را نام ببرد(حیطه شناختی). ❖ پرستار سلامت جامعه را تعریف کند(حیطه شناختی). ❖ تفاوت بین فعالیت های پرستاری سلامت جامعه و پرستاری بالینی را بیان کند(حیطه شناختی). ❖ دامنه و وسعت فعالیت های پرستار سلامت جامعه را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ به اهمیت و ضرورت نقش های پرستار سلامت جامعه توجه نشان دهد(حیطه عاطفی) 	دکتر نادری
۲	سلامت و طیف سلامت و بیماری سیر طبیعی بیماری	مفهوم سلامتی و بیماری و سیر طبیعی بیماری ها آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ مفهوم سلامتی را تعریف کند(حیطه شناختی). ❖ مفهوم بیماری را تعریف کند(حیطه شناختی). ❖ طیف سلامت و بیماری را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ سیر طبیعی بیماری را شرح دهد(حیطه شناختی). 	دکتر نادری
۳	عوامل تعیین کننده سلامت	عوامل تعیین کننده سلامت آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ تعیین کننده های بیولوژیک مؤثر بر سلامت را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ شرایط اجتماعی - فرهنگی و رفتاری مؤثر بر سلامت را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ عوامل محیطی مؤثر بر سلامت را بیان نماید(حیطه شناختی). ❖ تأثیر خدمات بهداشتی و سیستم های عرضه کننده خدمات سلامت بر سلامتی را شرح دهد(حیطه شناختی). 	دکتر نادری
۴	مراقبت های بهداشتی اولیه	مراقبت های بهداشتی اولیه، اصول و اجزاء آن آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ خدمات اولیه بهداشتی را تعریف نماید(حیطه شناختی). ❖ اصول مراقبتهای بهداشتی اولیه را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ اجزاء اصلی خدمات بهداشت اولیه را نام ببرد(حیطه شناختی). 	دکتر نادری

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ فلسفه و اصول خدمات بهداشتی را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ موانع تحقق یافتن خدمات بهداشتی اولیه را توضیح دهد(حیطه شناختی). 			
دکتر نادری	<ul style="list-style-type: none"> ❖ تاریخچه سیستم شبکه های بهداشتی و درمانی در ایران را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ اصول کلی ساختار طرح های گسترش شبکه های بهداشتی درمانی کشور را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ نظام ارجاع و مزایای استفاده از نظام ارجاع را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ سطوح شبکه بهداشت و درمان شهرستان را شرح دهد(حیطه شناختی). 	سیستم شبکه بهداشتی و درمانی در ایران آشنا شود.	شبکه های بهداشتی درمانی در ایران	۵
دکتر نادری	<ul style="list-style-type: none"> ❖ نظام های عرضه خدمات بهداشتی درمانی جهان را نام ببرد (حیطه شناختی). ❖ تفاوت های موجود در هر یک از نظام های عرضه خدمات بهداشتی درمانی را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ نظام عرضه خدمات بهداشتی درمانی در ایران را نام ببرد و ویژگی های آن را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ سازمان های عرضه خدمات بهداشتی در ایران و جهان را نام ببرد(حیطه شناختی). 	نظام های عرضه خدمات سلامت در ایران و جهان آشنا شود.	نظام های عرضه خدمات سلامت	۶
دکتر نادری	<ul style="list-style-type: none"> ❖ پیشگیری مقدماتی را تعریف نماید(حیطه شناختی). ❖ پیشگیری سطح اول را تعریف نماید و چند مثال بزند(حیطه شناختی). ❖ پیشگیری سطح دوم را تعریف نماید و چند مثال بزند(حیطه شناختی). ❖ پیشگیری سطح سوم را تعریف نماید و چند مثال بزند(حیطه شناختی). ❖ پیشگیری سطح چهارم را تعریف نماید و چند مثال بزند(حیطه شناختی). ❖ گروه را تعریف کند و اهمیت آن برای پرستار را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ انواع گروه را نام ببرد(حیطه شناختی). ❖ پویایی گروه را تعریف کند(حیطه شناختی). ❖ مراحل تشکیل گروه را شرح دهد(حیطه شناختی). 	سطوح پیشگیری، راهبردهای مرتبط و پویایی گروه آشنا شود.	سطوح پیشگیری و راهبردهای مرتبط پویایی گروه	۷
دکتر نادری	<ul style="list-style-type: none"> ❖ آموزش بهداشت/سلامت را از دیدگاه های مختلف شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ رویکردهای آموزش بهداشت را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ مدل های آموزش بهداشت را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ ارتقاء سلامت را توضیح دهد(حیطه شناختی). ❖ ۵ اولویت اقدام جهت ارتقاء سلامت را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ الگوها و نظریه های آموزش بهداشت را بر اساس کارکرد آنها و سطح مخاطب شرح دهد(حیطه شناختی). 	آموزش بهداشت، نظریه و الگوهای حفظ و ارتقاء سلامت آشنا شود.	آموزش بهداشت/سلامت ارتقاء سلامت نظریه و الگوهای حفظ و ارتقاء سلامت	۸

دکتر نادری	<ul style="list-style-type: none"> ❖ نیاز را تعریف کند و انواع نیاز را طبقه بندی کند(حیطه شناختی). ❖ نیازسنجی را تعریف کند و فرآیند آن را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ نیازسنجی سلامت جامعه را تعریف کند و الزامات آن را نام ببرد(حیطه شناختی). ❖ اقدامات پایه ای برای انجام نیازسنجی سلامت جامعه را شرح دهد(حیطه شناختی). 	اصول نیازسنجی سلامت جامعه آشنا شود.	اصول نیازسنجی سلامت جامعه	۹
دکتر نادری	<ul style="list-style-type: none"> ❖ اقتصاد سلامت را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ اهمیت اقتصاد سلامت را توضیح دهد(حیطه شناختی). ❖ عوامل موثر در تعادل در عرضه و تقاضا در بهداشت و درمان را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ تفاوت کالاها و خدمات بهداشتی را با سایر کالاها و خدمات شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ منابع تأمین درآمد در نظام سلامت را شرح دهد(حیطه شناختی). 	اقتصاد سلامت، اهمیت آن و منابع تأمین درآمد در نظام سلامت آشنا شود.	اقتصاد سلامت	۱۰
دکتر نادری	<ul style="list-style-type: none"> ❖ رشد و تکامل را تعریف کند(حیطه شناختی). ❖ عوامل موثر بر رشد و نمو کودک را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ منحنی های استاندارد رشد را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ نمودار رشد کودک را تفسیر کند(حیطه شناختی). ❖ غربالگری بدو تولد را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ مزایای تغذیه با شیر مادر برای کودک و مادر را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ نحوه شروع غذاهای تکمیلی را توضیح دهد(حیطه شناختی). ❖ بهداشت دهان و دندان کودک را شرح دهد(حیطه شناختی). 	حفظ و ارتقاء سلامت و رشد کودک آشنا شود.	حفظ و ارتقاء سلامت و رشد کودک	۱۱
دکتر نادری	<ul style="list-style-type: none"> ❖ دستورالعمل اجرائی واکسیناسیون را شرح دهد(حیطه شناختی). ❖ نظام زنجیره سرما را تعریف کند(حیطه شناختی). ❖ تجهیزات و ابزارهای نظارتی زنجیره سرما را توضیح دهد(حیطه شناختی). ❖ نحوه تجویز هر کدام از واکسن های معمول در برنامه واکسیناسیون را بیان نماید(حیطه شناختی). ❖ عوارض و موارد منع واکسیناسیون را شرح دهد(حیطه شناختی). 	برنامه گسترش ایمن سازی و واکسیناسیون آشنا شود.	برنامه گسترش ایمن سازی و واکسیناسیون	۱۲

منابع درس:

مشخصات مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مجله، سال و شماره انتشار و صفحات مقاله

مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ کتاب

1. Stanhope M , Lancaster J. Community and Public health Nursing. 10th Ed (2019) Mosby.
2. Mary Nies, Melanie McEwen. Community public health nursing. 8th Ed (2022). Elsevier.
3. Allender TA, Rector Ch, Warner KD. Community Health Nursing Promoting & protecting the public health (2014) 7th ed. Wolter kluwer Lippincott, williams & wilkins
۴. پارک کی، ترجمه کوروش هلاکوئی و همکاران، درسنامه پزشکی پیشگیری و پزشکی اجتماعی جلد ۱: اصول و روش اپیدمیولوژی، غربالگری، اطلاعات بهداشتی و آمارهای پایه پزشکی، جمعیت و تنظیم خانواده و ژنتیک خانواده و ژنتیک و تندرستی، انتشارات رشت، چاپ دوم، ۱۳۹۵
۵. اسحاق ایلدر آبادی، درسنامه پرستاری بهداشت جامعه ۱ و ۲ و ۳، چاپ اول ویراست دوم. ۱۳۹۰
۶. نسرین جعفری ورجوشانی، سیدوحیده حسینی، پرستاری بهداشت جامعه (۱) لانکستر: براساس سرفصل دروس و منابع کارشناسی ارشد، ناشر: جامعه‌نگر، چاپ پنجم ۱۳۹۳
۷. پور غلام آمیجی نیما، زهرا پازکی؛ فاطمه خلیلی. صفر تا صد پرستاری بهداشت جامعه، انتشارات: علمی سنا. سال چاپ: ۱۳۹۸
۸. کورش هلاکوئی نائینی/ جلال کریمی - رویا کریمی، راهنمای ارزیابی سلامت جامعه، انتشارات گپ، چاپ: نخست/ ۱۳۹۷
۹. حمیدرضا جوکار - محمد ایمانی پور - حسن کچوئی، نمودارنامه پرستاری سلامت جامعه سلامت فرد و خانواده و بهداشت محیط انتشارات سنا، ۱۳۹۸
۱۰. رخشنده محمدی، پرستاری بهداشت جامعه، آخرین چاپ، تهران، نشر نی. ۱۳۷۹
۱۱. منوچهر محسنی، جامعه شناسی پزشکی، انتشارات طهوری، چاپ یازدهم، ۱۳۹۶
۱۲. دیوید آرمسترانگ، محمد توکل، جامعه شناسی پزشکی، انتشارات مؤسسه فرهنگی حقوقی سینا، انتشارات حقوقی چاپ سوم ۱۳۹۱
۱۳. کی. پارکر، جان اورت پارک، ترجمه حسین شجاعی تهرانی. زیر نظر حسین ملک‌افضلی، درسنامه پزشکی پیشگیری اجتماعی جلد ۱ و ۲، ۳ و ۴ - انتشارات سماط ۱۳۸۳
۱۴. حسین حاتمی. کتاب جامع بهداشت عمومی (جلد اول، دوم و سوم). چاپ اول انتشارات ارجمند، ۱۳۹۲.
۱۵. عبدالله شفیع آبادی، پویایی گروه و مشاوره گروهی، انتشارات رشد، چاپ بیستم، ۱۳۹۹